
Ishvaraproktam Shivadharmacharakathanam

ईश्वरप्रोक्तं शिवधर्माचारकथनम्

Document Information

Text title : Ishvaraproktam Shivadharmacharakathanam

File name : IshvaraproktaMshivadharmAchArakathanam.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | mahAdevAkhyah ekAdashamAMshaH | adhyAyaH 48
shivadharmAchAraH | 40-87||

Latest update : October 29, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 2, 2024

sanskritdocuments.org

ઈશ્વરપ્રોક્તં શિવધર્માચારકથનમ્

(શિવરહસ્યાન્તર્ગતે મહાદેવાખ્યે)

- શિવપાર્વતીસંવાદે -

સન્ધ્યામુપાસ્ય વિધિવદ્વૈતાને જુહુયાધજેત્ ।

પગ્ચાક્ષરં ચ ગાયત્રીં શ્રીરુદ્રં પ્રણવં તથા ॥ ૪૦ ॥

લિડ્ગોડર્યયન્ મહાદેવં ત્રિસન્ધ્યં ભિલ્વપલ્લવૈઃ ।

દેવર્ષીન્ પિતૃમુખ્યાંશ્ચ સન્તર્પ્યધીતવેદકઃ ॥ ૪૧ ॥

કન્દમૂલકૃલાન્નૈશ્ચ વર્તયેદતિથિપ્રિયઃ ।

ત્રિસન્ધ્યમાચરેદ્યસ્તુ શિવાર્યનમનુત્તમમ્ ॥ ૪૨ ॥

સન્ધ્યોર્ભોજનં દેવિ મન્ત્રેવેદ્યાવિશેષતઃ ।

નિષિદ્ધં શોષયેદ્દૃઢં સ્વીયં વાપ્યતિથેરપિ ॥ ૪૩ ॥

એવમાચરતે ધન્યઃ શિવભક્તઃ શિવાર્યકઃ ।

પાપકચ્ચુકમુત્સૃજ્ય જીર્ણાં ત્વચમિવોરગઃ ॥ ૪૪ ॥

સ્વવંશ્યપિતૃભિઃ સાર્ધં શિવલોકે મહીયતે ।

કુર્યાદ્ધર્ષં ચતુર્માસં મહાપૂજાપ્રવર્તતે ॥ ૪૫ ॥

આષાઢ શ્રાવણે દેવિ કાર્તિકે માર્ગશીર્ષકે ।

એકભક્તેન નક્તેન ભુક્તિકામી શિવાર્યકઃ ॥ ૪૬ ॥

ભોજયેચ્છિવભક્તાંશ્ચ શક્ત્યા દાનં ચ દાપયેત્ ।

આષાઢે ફલપૂજા સ્યાત્ યસ્ય કસ્ય શતાષ્ટકમ્ ॥ ૪૭ ॥

શ્રાવણે પારિજાતૈશ્ચ પૂજયેલ્લક્ષસંખ્યયા ।

કાર્તિકે દીપમાલાભિર્દ્યોતયેચ્છિવમન્દિરમ્ ॥ ૪૮ ॥

સેવન્તિભિર્માર્ગશીર્ષે ભક્ત્યા સમ્પૂજયેચ્છિવમ્ ।

વસેચ્છિવપુરે રમ્યે ચાતુર્માસ્યાર્યકો નરઃ ॥ ૪૯ ॥

त्रिः समकुलसंयुक्तः सर्वभोगसमृद्धिभाङ् ।
 अयं पर्वोत्सवे श्राद्धे मासेषु नियताशनः ॥ ५० ॥
 भोजयमाछिवनैवेद्यं शिवं सम्पूज्य वाग्यतः ।
 पितरः सर्वदेवाश्च शिवमाश्रित्य संस्थिताः ॥ ५१ ॥
 प्रीते शिवे तु ते सर्वे सुप्रीताः स्युर्नसंशयः ।
 वृक्षस्य मूलसेकेन शाखाः पुष्पयन्ति वै यथा ॥ ५२ ॥
 शिवे शिवार्थनप्रीते पुष्पयत्यस्य वपुर्जगत् ।
 नाऽनिष्टमायरेत् किञ्चित् सर्वदेहेषु सर्वदा ॥ ५३ ॥
 मनोवाक्कायजैर्दोषैर्नियतात्मापि पापिषु ।
 यद्वि कुर्यात्प्रमादेन सोऽष्टमूर्तेरनिष्टकृत् ॥ ५४ ॥
 किम्पुनः सर्वदेहेषु शिवात्मसु भुञ्जति ।
 ज्ञानवैराग्यसम्पन्नं तस्मिन्निष्ठं जितेन्द्रियम् ॥ ५५ ॥
 वश्यात्मानं यतात्मानं शान्तं दान्तं तपस्विनम् ।
 भोजयेच्छाम्भवं देवि वेदवेदान्तपारगम् ॥ ५६ ॥
 पङ्क्तिपावनमूर्धन्यं श्राद्धेषु शिवयोगिनम् ।
 यतीश्वरादितत्त्वानां परिज्ञातारमीश्वरि ॥ ५७ ॥
 नानिष्टं द्वेष्टि सम्प्राप्तं न येष्टमभिनन्दति ।
 भवेत्साधर्म्यवैधर्म्यमेतज्ज्ञानस्य लक्षणम् ॥ ५८ ॥
 वार्णव्याधिको विप्रो विप्राद्धेदविदुत्तमः ।
 वेदविद्भ्योऽर्थविच्छ्रेष्ठस्तस्माद्याजु विशिष्यते ॥ ५९ ॥
 ततोऽपि सत्रयाजुस्याद्धर्षिभ्योऽप्यधिको गृही ।
 वनी गृहिभ्योऽप्यधिकः सत्र्यासी य ततोऽधिकः ॥ ६० ॥
 ततो वेदान्तनिष्ठो रुद्रजापी ततोऽधिकः ।
 सर्वेषामेव वर्णानां त्रैवर्ण्यपुरुषा नराः ॥ ६१ ॥
 पुरुषेभ्यो द्विजश्रेष्ठस्ततो वै ग्रन्थपारगः ।
 ग्रन्थज्ञाद्धेदविद्भांसस्तोभ्यस्तत्त्वार्थचिन्तकाः ॥ ६२ ॥
 तत्त्वविद्भ्योऽपि देवज्ञो विशिष्टो मतिः ।

વેદાન્તવિદ્ભ્યઃ કોટિભ્યો વિશિષ્ટાઃ શિવયોગિનઃ ॥ ૬૩ ॥

યોગજ્ઞા યોગનિષ્ઠાશ્ચ પિતરો યોગસમ્ભવાઃ ।

ભુક્ટો (ભુક્ત્વા) પ્રીણાતિ (પ્રીણાન્તિ) તે તસ્માદ્વિશિષ્ટાઃ શૈપિવિષ્ટકાઃ ॥ ૬૪ ॥

સર્વયજ્ઞાતપોદાનૈઃ કૃતૈઃ સાડ્ગૈશ્ચ યત્કલમ્ ।

શામ્ભવો વેદવિપ્રો યો ભસ્મનિષ્ઠોઽન્નભુજયતે

(શામ્ભવો વેદવિપ્રો યો ભુક્ટો ભસ્મસુનિષ્ઠધીઃ) ॥ ૬૫ ॥

નતેન કિં ગૃહસ્થેન પ્રાપ્તં કૃતુશતૈરપિ ।

ત્રિવિદ્યાવેદિનઃ શ્રેષ્ઠા નિયમાધ્યાયિનોઽપિ ચ ॥ ૬૬ ॥

તતોઽપિ યાજુષાઃ શ્રેષ્ઠાસ્તોવાજસનેયિનઃ ।

સામ્નાં પદસ્વરાભિજ્ઞાશ્છન્દોગાસ્તુ તતોઽમ્બિકે ॥ ૬૭ ॥

તતોઽથર્વવિદઃ શ્રેષ્ઠાસ્તતો મન્ત્રવિદઃ સ્મૃતાઃ ।

કદ્બુદ્રજાપ્યનિરતાઃ શતરુદ્રીયજાપકાઃ ॥ ૬૮ ॥

ભસ્મનિષ્ઠા રુદ્રજાપ્યનિરતાઃ પાપવર્જિતાઃ ।

જ્યેષ્ઠાર્યનરતો વિદ્વાન્ તતો વૈજ્યેષ્ઠસામગઃ ॥ ૬૯ ॥

ષડ્ગુગવિત્તતો દેવિ તતોઽપ્યુપનિષત્પરઃ ।

બૃહજ્જાબાલનિરતઃ પુરાણેષુ ચ નિષ્ઠિતઃ ॥ ૭૦ ॥

ઇતિહાસાર્થવિચ્છેષસ્તતો ધર્મવિદુત્તમઃ ।

તથાઽથર્વશિરોઽધ્યેતા શિખાધ્યાયી તતોઽપિ ચ ॥ ૭૧ ॥

કૈવલ્યોપનિષદ્ધ્યાનાધ્યાયી મેઽથ વિશિષ્યતે ।

કાલાગ્નિરુદ્રજાપી સ્યાત્તતોદેવિ વિશિષ્યતે ॥ ૭૨ ॥

તતઃ શિવરહસ્યજ્ઞઃ શામ્ભવઃ શ્રેષ્ઠ ઉચ્યતે ।

વશ્યેન્દ્રિયઃ પ્રસન્નાત્મા યો ન દ્વેષ્ટિ ન કાઙ્ક્ષતે ॥ ૭૩ ॥

શબ્દાદિવિષયાન્ ભોગાન્ યો જાનાતિ ગુણાગુણમ્ ।

જ્ઞાનવૈરાગ્યસમ્પન્નઃ પ્રસન્નઃ સંયતેન્દ્રિયઃ ॥ ૭૪ ॥

યુક્તો હ્યષ્ટાડ્ગયોગેન સંજ્ઞાની શ્રેષ્ઠ ઉચ્યતે ।

શિવધર્મોદ્ભવજ્ઞાનાજ્ઞાનવૈરાગ્યસમ્ભવઃ ॥ ૭૫ ॥

જ્ઞાનવૈરાગ્યયુક્તસ્ય શિવયોગઃ પ્રવર્ધતે ।

શિવયોગેન સર્વજ્ઞઃ પરિપૂર્ણઃ સ્થિરો ભવેત્ ॥ ૭૬ ॥

સ્વાત્મન્યવસ્થિતઃ સર્વઃ શિવવત્સર્વગો ભવેત્ ।

સ્વાત્મારામસ્ત્વસઙ્ગશ્ચ સર્વત્રૈવ ન સંશયઃ ॥ ૭૭ ॥

તાદૃશં ભોજયિત્વા તુ જગદ્ભોજ્ય કલં લભેત્ ।

યો વા દોષવિનિર્મુક્તાં ગાં ચ દદ્યાત્પયસ્વિનીમ્ ॥ ૭૮ ॥

ઘણ્ટાભરણવસ્ત્રાઢ્યાં સવત્સાં ચ દૃઢાઙ્ગકામ્ ।

દધાદ્રોદાનમુત્કુષ્ટં શામ્ભવેષુ યતાત્મસુ ॥ ૭૯ ॥

મધ્યમોત્તમવસત્રાણિ યો દદાતુ નવાનિ ચ ।

શિવભક્તેષુ વસ્ત્રાણિ યાવત્તત્તન્તુસઙ્ખ્યયા ॥ ૮૦ ॥

તાવદ્ધર્ષશતં દેવિ સ્વર્ગલોકે મહીયતે ।

બ્રહ્મચર્યસમોપેતઃ શાન્તઃ શીલપરાયણઃ ॥ ૮૧ ॥

અહોરાત્રં ન ભુજ્જીત ઉપવાસસ્ય લક્ષણમ્ ।

અહઃસુ ચાચુપોષ્યૈવ સાયં યામે ચ ભોજયન્ ॥ ૮૨ ॥

તન્નક્તમિતિ ચ પ્રોક્તં છાયાનક્તં દિનાન્તિમે ।

અથાયિતં કેનચિદ્વા દત્તં ચદ્ભુજયતે હિ તત્ ॥ ૮૩ ॥

સક્તૂન્ પ્રાશ્ય ન દુષ્યેત વચનાત્ બ્રાહ્મણસ્ય હિ ।

ષાણ્માસં ચ હવિઃ ક્ષારવર્જિતં સંસ્તુતં વ્રતમ્ ॥ ૮૪ ॥

ચન્દ્રાયણં તદ્વિજિયં દ્રાસવૃદ્ધ્યા તુ પક્ષયોઃ ।

શિશુચન્દ્રાયણં દેવિ પક્ષયોઃ શુકલકૃષ્ણયોઃ ॥ ૮૫ ॥

કુર્વન્ કૃચ્છ્રં શિવં પૂજ્ય લભતે કલમુત્તમમ્ ।

એવં કુર્વન્ શિવાચારં વસેતૈવં ગૃહાશ્રમે ॥ ૮૬ ॥

વાર્ણી વની ગૃહસ્થો વા યતિશ્ચૈવ વિશેષતઃ ।

શિવલોકે મહીયેત યાવદ્બ્રહ્મા દિવા શિવે ॥ ૮૭ ॥

॥ ઇતિ શિવરહસ્યાન્તર્ગતે ઈશ્વરપ્રોક્તં શિવધર્માચારકથનં સમ્પૂર્ણમ્ ॥

- ॥ શ્રીશિવરહસ્યમ્ । મહાદેવાખ્યઃ એકાદશમાંશઃ । અધ્યાયઃ ૪૮ શિવધર્માચારઃ । ૪૦-૮૭ ॥

- .. shrIshivarahasyam . mahAdevAkhyah ekAdashamAMshaH . adhyAyaH 48
shivadharmAchAraH . 40-87..

Notes:

Śivaશિવ outlines the procedures for worshipping Him including those via the Śivaliṅga શિવલિંગ?; and mentions about the CandrāyanaVratam ચન્દ્રાયણવ્રતમ્.

Several other procedures are mentioned throughout the 12 Amśa- s ૧૨ અંશઃ of the ŚivaRahasyam શિવરહસ્યમ્.

Selected Śloka-s from the chapter are given on this page.

Proofread by Ruma Dewan

——
Ishvaraproktam Shivadharmacharakathanam
pdf was typeset on November 2, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

